

USŁUGI KOMUNIKACYJNE PO PRZYSTĘPNEJ CENIE DLA PRZEDSIĘBIORSTW I KONSUMENTÓW

Technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT) oraz usługi dostępu do Internetu i usługi w zakresie danych zastąpiły tradycyjne usługi telefoniczne jako podstawowe produkty dla konsumentów i przedsiębiorstw. Obecnie coraz więcej treści audiowizualnych jest dostępnych na żądanie, a dostęp do Internetu dzięki technologiom 4G i 5G rozwija się w zawrotnym tempie. W reakcji na ten gwałtowny rozwój UE ustanowiła ramy prawne dla telekomunikacji obejmujące telefonię stacjonarną i bezprzewodową, internet, usługi nadawcze i transmisyjne w postaci szeregu przepisów, które są stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE.

PODSTAWA PRAWNA

Ponieważ w traktatach nie przewidziano żadnych bezpośrednich uprawnień w dziedzinie sieci i usług łączności elektronicznej, kompetencje unijne w tej dziedzinie oparto na różnych artykułach TFUE. Ze względu na złożony charakter dóbr i usług medialnych, które nie mogą być zdefiniowane ani wyłącznie jako dobra kulturalne, ani tylko jako dobra ekonomiczne, konieczne było stworzenie polityki opartej na tych kompetencjach. UE może podejmować stosowne działania w tej dziedzinie w ramach polityk sektorowych i horyzontalnych takich jak: polityka przemysłowa (art. 173 TFUE), polityka w dziedzinie konkurencji (art. 101-109 TFUE), polityka handlowa (art. 206 i 207 TFUE), sieci transeuropejskie (TEN) (art. 170-172 TFUE), badania i rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna (art. 179-190 TFUE), zbliżenie przepisów w celu harmonizacji technicznej lub stosowanie podobnych norm technicznych (art. 114 TFUE), swobodny przepływ towarów (art. 28, 30 i 34-35 TFUE), swobodny przepływ osób, usług i kapitału (art. 45-66 TFUE), edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport (art. 165-166 TFUE) oraz kultura (art. 167 TFUE).

CELE

W ramach kontynuacji strategii lizbońskiej Europejska agenda cyfrowa^[1] powstała jako jedna z siedmiu inicjatyw przewodnich przyjętych przez Komisję w ramach strategii „Europa 2020”. Europejska agenda cyfrowa opublikowana w maju 2010 r. przyjęła za cel określenie kluczowej roli sprawczej, jaką muszą odegrać technologie informacyjno-komunikacyjne, jeśli Europa ma zrealizować swoje ambitne założenia

[1]Jednolity rynek cyfrowy – <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

na rok 2020. W strategii „Europa 2020” podkreślono znaczenie instalowania sieci szerokopasmowych dla zapewnienia przedsiębiorstwom i konsumentom narzędzi komunikacji po przystępnej cenie. Obecne ramy regulacyjne dla sieci i usług łączności elektronicznej mają zatem służyć trzem głównym celom: wspieraniu konkurencji, poprawie funkcjonowania rynku i zagwarantowaniu podstawowych praw użytkowników. Ogólny celem wspierania konkurencji jest umożliwienie unijnym konsumentom korzystania z większego wyboru dzięki przystępnym cenowo i innowacyjnym usługom wysokiej jakości. Przepisy są klarowne, elastyczne i neutralne pod względem technologicznym, a także mają w perspektywie długoterminowej doprowadzić do deregulacji.

OSIĄGNIĘCIA

Obecne ramy regulacyjne dla telekomunikacji złożone z pakietu dyrektyw i rozporządzeń zostały przyjęte we wrześniu 2016 r. z zamiarem uwzględnienia szybkiego rozwoju tego sektora oraz harmonizacji przepisów dotyczących zarówno samej regulacji sieci i usług łączności elektronicznej, jak i odnośnych procedur wykonawczych.

- W dniu 14 września 2016 r. w komunikacie zatytułowanym „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego: w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego” Komisja zwróciła się do Parlamentu, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów o rozważenie zmiany dotychczasowych celów i aktów prawnych w zakresie łączności elektronicznej.
- [Koszt łączności elektronicznej jest obecnie niższy](#)^[2], ponieważ zniesiono opłaty roamingowe za przesył danych, połączenia telefoniczne i wiadomości SMS, [które przedtem obowiązywały mieszkańców UE podróżujących po UE lub po świecie](#). Od czerwca 2017 r. ceny są niższe zarówno dla obywateli UE, jak i dla turystów dzięki zasadom „Roam Like At Home” [roaming po cenach krajowych] oraz hotspotom, w których dostępne jest darmowe Wi-Fi oferowane obywatelom i odwiedzającym w przestrzeni publicznej w całej Europie w ramach programu WiFi4EU^[3].
- Konsumenci i przedsiębiorcy są lepiej chronieni dzięki przyjęciu przepisów z zakresu ochrony prywatności ([dyrektywa 2009/136/WE](#)^[4]) oraz ochrony danych ([dyrektywa 95/46/WE](#)^[5]), udoskonalonych nowymi ramami regulacyjnymi w zakresie ochrony danych ([rozporządzenie \(UE\) 2016/679](#)^[6] i [dyrektywa 2016/680](#)); dzięki wzmocnieniu mandatu Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA)^[7]; dzięki przyjęciu [dyrektywy](#)

[2][Dz.U. L 172 z 30.6.2012](#), s. 10. W ciągu ostatnich dziesięciu lat prawo UE przyczyniło się do spadku cen usług telekomunikacyjnych o około 30 %.

[3]Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 w odniesieniu do propagowania łączności internetowej w społecznościach lokalnych ([COM\(2016\)0589](#)).

[4][Dz.U. L 337 z 18.12.2009](#), s. 11.

[5][Dz.U. L 281 z 23.11.1995](#), s. 31.

[6][Dz.U. L 119 z 4.5.2016](#), s. 1.

[7]Ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 460/2004, [Dz.U. L 77 z 13.3.2004](#), s. 1. Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 16 kwietnia 2013 r. w sprawie wniosku

[\(UE\) 2016/1148](#) w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii^[8]; dzięki wzmocnieniu prawa do zmiany operatora telefonii stacjonarnej lub sieci komórkowej w ciągu jednego dnia roboczego z zachowaniem dotychczasowego numeru telefonu, tj. dzięki przenośności numerów ([dyrektywa 2009/136/WE](#)), a także dzięki ustanowieniu jednolitego europejskiego numeru alarmowego 112 ([dyrektywa 2009/136/WE](#)), infolinii w sprawie zaginionych dzieci (116000), telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży (116111), telefonu zaufania dla osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym (116123) oraz platformy internetowej służącej rozstrzygnięciu sporów między konsumentami a sprzedawcami internetowymi^[9].

- Lepszy dostęp do usług telekomunikacyjnych został zapewniony dzięki wprowadzeniu przepisów sprzyjających konkurencji opartej na jasnych i otwartych zasadach, lepszej jakości, niższym cenom i większej liczbie usług (Europejski kodeks łączności elektronicznej); dzięki inwestycjom w sieci szerokopasmowe dające dostęp do szybkiego internetu; dzięki sprzyjaniu technologiom bezprzewodowym, takim jak 3G i LTE, w ramach programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego oraz [dzięki harmonizacji wykorzystywania zakresu częstotliwości 470-790 MHz w Unii](#) w celu udostępnienia łączności gigabitowej wszystkim głównym podmiotom przyczyniającym się do rozwoju społeczno-gospodarczego^[10].

W trosce o większą spójność krajowych procedur regulacyjnych w zakresie telekomunikacji Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) ([rozporządzenie \(UE\) 2018/1971](#)^[11]) zapewnia współpracę między krajowymi organami regulacyjnymi a Komisją, propagując najlepsze praktyki i wspólne podejścia, a jednocześnie przyczynia się do unikania niespójnych regulacji, które mogłyby zakłócić konkurencję na jednolitym rynku telekomunikacyjnym. Zaktualizowane przepisy nakładają na krajowe organy regulacyjne obowiązek wspierania konkurencji w dziedzinie udostępniania sieci i świadczenia usług łączności elektronicznej, a także wymagają od nich ustanowienia zasad leżących u podstaw ich działalności: niezależności, bezstronności i przejrzystości oraz prawa do odwołania. Jeśli chodzi o zarządzanie widmem, wieloletni program dotyczący polityki w zakresie widma radiowego określa kierunki polityczne i cele strategicznego planowania i harmonizacji widma radiowego. Zapewnia on funkcjonowanie rynku wewnętrznego w tych obszarach polityki UE, które wiążą się z wykorzystaniem widma radiowego, takich jak łączność elektroniczna, badania, rozwój technologiczny i przestrzeń kosmiczna, transport, energetyka oraz polityka audiowizualna.

dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA), Dz.U. C 45 z 5.2.2016, s. 102.

[8]Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1.

[9]Platforma jest dostępna pod adresem <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>, a dodatkowe informacje można znaleźć na stronie <https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/index.cfm?event=main.home2.show&lng=PL>

[10]Dz.U. L 138 z 25.5.2017, s. 131.

[11]Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 1.

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Parlament opowiada się za zdecydowaną i ambitną polityką w zakresie ICT i jest czynnie zaangażowany w przyjmowanie aktów ustawodawczych w tej dziedzinie w trosce o pomnożenie korzyści dla konsumentów i przedsiębiorstw. W związku z tym nieustannie starał się utrzymać kwestie ICT w centrum uwagi dzięki sprawozdaniom z własnej inicjatywy, pytaniom wymagającym odpowiedzi ustnej lub odpowiedzi na piśmie, badaniom^[12], warsztatom^[13], opiniom i rezolucjom, a także poprzez apele o większą koordynację wysiłków krajowych na rzecz rozwoju usług ogólnoeuropejskich oraz o wsparcie UE dla telekomunikacji.

Parlament przypominał o konieczności wykorzystania zakresów częstotliwości stanowiących „dywidendę cyfrową” do tego, by zapewnić wszystkim obywatelom UE szerokopasmowy dostęp do internetu, oraz podkreślał potrzebę podjęcia dalszych działań na rzecz zapewnienia wszystkim obywatelom i konsumentom powszechnego i szybkiego dostępu do sieci szerokopasmowych, a także [umiejętności i kompetencji cyfrowych](#)^[14]. Ponadto Parlament [podkreśla znaczenie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni](#)^[15] z myślą o skutecznej ochronie prywatności i wolności obywatelskich konsumentów i przedsiębiorców w środowisku cyfrowym. Jednocześnie Parlament zdecydowanie wspiera neutralność technologiczną, „neutralność sieci” oraz „swobody w sieci” z myślą o obywatelach UE, a także działania na rzecz dostępu do usług i aplikacji za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych lub korzystania z tych usług i aplikacji przy zapewnieniu poszanowania podstawowych praw i wolności obywateli. Tego rodzaju środki muszą także zagwarantować, że [dostawcy usług internetowych nie będą ograniczać użytkownikom możliwości dostępu do dowolnie wybranych treści i aplikacji lub korzystania z dowolnie wybranych usług](#)^[16].

Parlament systematycznie utrwała te gwarancje w prawodawstwie. Odgrywa kluczową rolę w usuwaniu przeszkód w funkcjonowaniu jednolitego rynku cyfrowego oraz w unowocześnianiu unijnych przepisów w zakresie telekomunikacji, które mają zastosowanie do współczesnych produktów i usług cyfrowych opartych na danych, [w celu pomnożenia korzyści cyfrowych dla konsumentów i przedsiębiorstw](#). I tak Parlament ułatwił wszystkim obywatelom dostęp do danych i usprawnił ich przepływ dzięki ustanowieniu norm neutralności sieci, zharmonizowaniu wykorzystania zakresu częstotliwości 470-790 MHz, sprzyjaniu darmowym połączeniom Wi-Fi dla wszystkich w miastach i na wsi (program WiFi4EU), inwestycjom w usługi związane z obliczeniami wielkiej skali i chmurą do celów naukowych (europejska chmura dla otwartej nauki) oraz zniesieniu opłat roamingowych, na przykład dzięki [zasadom „Roam Like At Home”](#)^[17]. Parlament był inicjatorem ważnych prac legislacyjnych mających na celu pobudzenie handlu elektronicznego z korzyścią dla konsumentów i przedsiębiorstw w UE, a zwłaszcza dla MŚP. Prace te zostały uwieńczone sukcesem. Przykładem mogą być [dyrektywa 2014/61/UE](#) w sprawie środków mających na celu zmniejszenie

[12]Think Tank PE – <http://www.europarl.europa.eu/thinktank/pl/home.html>

[13]Wysłuchania – <http://www.europarl.europa.eu/committees/pl/events-hearings.html>

[14]Dz.U. C 81 E z 15.3.2011, s. 45.

[15]Dz.U. C 332 E z 15.11.2013, s. 22.

[16]Dz.U. C 153 E z 31.5.2013, s. 128.

[17]Dz.U. L 310 z 26.11.2015, s. 1.

kosztów wdrażania szybkich sieci łączności elektronicznej^[18] oraz [rozporządzenie \(UE\) nr 910/2014](#) w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym^[19], mające na celu ułatwienie działalności gospodarczej w środowisku cyfrowym^[20]. W reakcji na wnioski Komisji Parlament poparł unowocześnienie prawa autorskiego oraz aktualizację przepisów dotyczących audiowizualnych usług medialnych.

Ponadto Parlament pomyślnie zakończył prace legislacyjne nad przekształceniem ram regulacyjnych ochrony danych. W dniu 27 kwietnia 2016 r. została przyjęta [dyrektywa \(UE\) 2016/680](#)^[21], która ma na celu zagwarantowanie rzeczywistego egzekwowania prawa podstawowego, jakim jest ochrona osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych. Parlament i Rada przyjęły również [rozporządzenie \(UE\) 2016/679](#)^[22] w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz w sprawie swobodnego przepływu takich danych. Niedawno parlamentarna Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) zagłosowała za przepisami dotyczącymi poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych w łączności elektronicznej w celu ułatwienia działalności gospodarczej^[23]. Obecnie Parlament prowadzi szeroko zakrojone prace legislacyjne nad wnioskami przedstawionymi jako kolejny krok w stosunku do strategii jednolitego rynku cyfrowego oraz [rezolucji pt. „W kierunku aktu o jednolitym rynku cyfrowym”](#)^[24]. We wnioskach tych poruszono takie kwestie jak nieuzasadnione blokowanie geograficzne^[25], transgraniczne usługi doręczania paczek^[26], możliwość transgranicznego przenoszenia na rynku wewnętrznym usług online w zakresie treści^[27], przegląd rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumenta^[28], audiowizualne usługi medialne^[29], swobodny przepływ danych nieosobowych^[30], umowy sprzedaży towarów zawierane przez Internet lub w inny sposób na odległość^[31] oraz umowy o dostarczanie treści cyfrowych^[32]. Niedawno Parlament przyjął rezolucję w sprawie łączności internetowej na rzecz wzrostu gospodarczego, konkurencyjności i spójności: [Europejskie społeczeństwo gigabitowe i 5G](#)^[33], popierającą harmonogram uruchomienia sieci 5G w celu ułatwienia łączności konsumentom i przedsiębiorcom.

Mariusz Maciejewski / Frédéric Gouardères
05/2019

[18]Dz.U. L 155 z 23.5.2014, s. 1.

[19]Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73.

[20][COM\(2017\)0228](#) – przestał obowiązywać.

[21]Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89.

[22]Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

[23][COM\(2017\)0010](#).

[24]Dz.U. C 11 z 12.1.2018, s. 55.

[25][COM\(2016\)0289](#).

[26][COM\(2016\)0285](#).

[27]COM(2015)0627.

[28][COM\(2016\)0283](#).

[29]COM(2016)0287.

[30][COM\(2017\)0495](#).

[31]COM(2015)0635.

[32]COM(2015)0634.

[33]Dz.U. C 307 z 30.8.2018, s. 144.

